Przemówienie Pani Ludmiły Domagały - Przewodniczącej Dolnośląskiej Okręgowej Rady

Pielęgniarek i Położnych I i II kadencji

Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo!!!,

Bardzo dziękuję za zaproszenie na obchody kolejnej rocznicy utworzenia Samorządu Pielęgniarek i Położnych.

W nawiązaniu do tego co zostało powiedziane, przedstawię Państwu kilka informacji z kulis tworzenia samorządu pielęgniarek i położnych, w których również ja brałam udział, a także przekażę kilka osobistych wrażeń.

Obchody 25 rocznicy samorządu zawodowego dotyczą roku, w którym ustawa została przyjęta przez Parlament i została podpisana przez Prezydenta RP- Pana Lecha Wałęsę i opublikowana w Dzienniku Ustaw- **To był kwiecień 1991 r.**

Działalność wszystkich zaangażowanych Osób w opracowanie dokumentu, na mocy którego działa samorząd zawodowy dotyczy okresu od 1989 r.

W październiku 1989 r. na jednym ze spotkań Regionalnej Sekcji NSZZ „Solidarność" Służby Zdrowia we Wrocławiu, zostałam poinformowana o spotkaniu, które organizowała Pani Alina Pieńkowska pielęgniarka z Gdańska (współorganizatorka strajku w Stoczni Gdańskiej oraz sygnatariuszka porozumień sierpniowych. W stanie wojennym była internowana ponad siedem miesięcy. Zasiadała w Senacie II kadencji (1991–1993) z listy związkowej. Zmarła w 2002 r.)

Spotkanie w Gdańsku odbyło się w dniu 29 października i dotyczyło realizacji postanowień Okrągłego Stołu w zakresie spraw pielęgniarek. Pojechałam z Anią Jurczak- pielęgniarką PSK1. W czasie spotkania ustalono m.in., że zorganizujemy w województwach zespoły, które będą pracować nad projektem ustawy o samorządzie pielęgniarskim (taki był pierwszy tytuł projektu).

Pierwsze spotkanie we Wrocławiu odbyło się na terenie Kliniki Ocznej przy ul. Chałubińskiego PSK 1 (W tej Klinice była też siedziba Komitetu Organizacyjnego Izby Pielęgniarek i Położnych - w biurze Komisji Zakładowej Solidarności). Pielęgniarki

zostały zaproszone m.in. poprzez komisje zakładowe NSZZ Solidarność (zainteresowanie Pań pielęgniarek było bardzo duże).

Kolejne spotkania; 30 listopada, 4 grudnia 1989r. odbyły się na terenie Szpitala im. Tadeusza Marciniaka przy ul. Traugutta 116 we Wrocławiu. Na spotkania przychodziło coraz więcej pielęgniarek, które widziały potrzebę zmian i miały nadzieję, że ten dokument ureguluje sprawy pielęgniarek i wzmocni rangę zawodu pielęgniarki.

Czytałyśmy projekt ustawy nanosząc na niego najróżniejsze poprawki, dopisując teksty, które naszym zdaniem powinny znaleźć się w naszym dokumencie. De facto projekt był bardzo podobny do teksu ustawy o samorządzie lekarskim.

12 grudnia 1989 r. w Sali kinowej Ministerstwa Zdrowia odbyło się pierwsze spotkanie pielęgniarek i położnych z całego kraju.

W czasie spotkania Pani Krystyna Sienkiewicz, pierwsza i jedyna jak dotychczas pielęgniarka – Podsekretarz Stanu w randze **Ministra Zdrowia,** przedstawiła nam Panią Małgorzatę Zys - pielęgniarkę ze Szczecina, która została Pełnomocnikiem w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej ds. Ustawy o samorządzie pielęgniarskim.

W spotkaniu tym oprócz mnie, z naszego województwa uczestniczyła również Pani Apolonia Koziara- pielęgniarka ZOZ Wrocław Śródmieście i Pani Czesława Matyschok- położna z ZOZ Fabryczna.

Była także Pani Krystyna Ejsmont – posłanka na Sejm (pielęgniarka z Łodzi), która poinformowała, że wprowadziła do Sejmu projekt konsultowany przez wojewódzkie oddziały Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego. Ostatecznie pracowano nad projektem, uzupełnionym o zawód położnej, który został wprowadzony do laski marszałkowskiej jako projekt rządowy.

W początkowym okresie spotkania odbywały się we Wrocławiu. Brały w nich udział pielęgniarki i położne z wszystkich województw Dolnego Śląska. Pielęgniarki i położne z woj. legnickiego, jeleniogórskiego oraz wałbrzyskiego zebrały informacje od regionalnych środowisk i tak z województwa wałbrzyskiego i jeleniogórskiego Panie opowiedziały się za odrębnymi Izbami, a Panie z województwa legnickiego opowiedziały się za wspólną Izbą z Wrocławiem. Dlatego w województwie dolnośląskim mamy trzy Izby Pielęgniarek i Położnych: w Wałbrzychu dla byłego województwa wałbrzyskiego, w Jeleniej Górze

dla byłego województwa jeleniogórskiego oraz we Wrocławiu dla byłego województwa wrocławskiego i legnickiego.

Odnośnie Pań Położnych w zakresie utworzenia odrębnego samorządu zawodowego, o który zabiegała Sekcja Położnych przy Polskim Towarzystwie Ginekologicznym, postanowiono przeprowadzić referendum. W jego wyniku mimo różnych kontrowersji i odmiennych zdań przyjęto propozycje wspólnego samorządu dla pielęgniarek i położnych. W tym czasie w kraju było ok. 20 tys. położnych, a pielęgniarek ponad 200 tysięcy.

23 stycznia 1990 r. ukonstytuował się Komitet Organizacyjny Samorządu Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu, którego zostałam Przewodniczącą, Sekretarzem Pani Anna Jurczak. W skład Prezydium weszły też Panie: Apolonia Koziara, Henryka Józefik, Lucyna Bogumił, Barbara Małachowska – już nie żyje oraz położna Irma Pawelec.

O niniejszym poinformowałyśmy Wojewodów oraz Wydziały Zdrowia w Urzędach Wojewódzkich we Wrocławiu i Legnicy. Od tego też czasu rozpoczęła się formalna współpraca z Lekarzami Wojewódzkimi oraz Pielęgniarkami Wojewódzkimi, a także dyrektorami Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Po dopracowaniu Projektu w kwietniu 1990 r. pod kierunkiem Pani Małgorzaty Zys, projekt ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych za pośrednictwem Pani Krystyny Sienkiewicz, Wiceminister Zdrowia i Naczelnej Pielęgniarki Kraju został wniesiony do Sejmu jak wcześniej wspomniałam, jako rządowy.

W tym czasie Komitet Organizacyjny Izby Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu wydał pierwszy numer biuletynu informacyjnego pt. „Informator", który zawierał m.in. informacje o pracach grupy roboczej Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego nad projektem ustawy. Drugi Numer „Informatora" ukazał się we wrześniu. Od tego czasu Informator ukazywał się co miesiąc.

Wobec braku informacji o pracach nad naszym projektem przez Sejmową Komisji Zdrowia, Okręgowy Komitet Organizacyjny Izby Pielęgniarek we Wrocławiu wystosował kolejne pismo do Marszałka Sejmu -Mikołaja Kozakiewicza. Otrzymali je również Przewodniczący Sejmowej i Senackiej Komisji Zdrowia oraz Posłowie i Senatorowie z województw wrocławskiego i legnickiego (***przykładowy tekst naszego KO do Marszałka Sejmu!!!)***

Podobnych pism z całego kraju wysyłano bardzo wiele.

Najważniejsze -być skutecznym. I tak w październiku i listopadzie pracowały nad naszym projektem Sejmowa Komisja Zdrowia, Komisja Ustawodawcza. W pracach tych brały udział przedstawicielki Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego. Później znów przerwano prace. Ponownie pisałyśmy listy do Sejmu i Senatu, już z całego kraju, z tysiącami podpisów. Dzięki temu projekt ustawy został odczytany **w dniu 15 lutego 1991 r.** przez Panią Poseł Krystynę Ejsmont, która była Posłem sprawozdawcą naszego Projektu. Niestety w tym dniu nie mógł być głosowany z powodu braku quorum. Na szczęście prowadzący posiedzenie Marszałek Sejmu ogłosił, że na najbliższym posiedzeniu Sejmu nasz Punkt znajdzie się na pierwszym miejscu w porządku obrad. I tak się stało. 22 lutego 1991 r. ustawa o samorządzie pielęgniarek i położnych została przyjęta przez Sejm co miałam okazję wraz z wieloma pielęgniarkami i położnymi z kraju widzieć. Podobno w tej kadencji było to jedyne głosowanie bez podziału politycznego: 285 posłów głosowało za, 7 wstrzymało się, 4 było przeciw. Pozostało jeszcze dopilnowanie przyjęcia ustawy przez Senat i podpisanie przez Prezydenta RP. Tutaj także można powiedzieć, że udało się nam doprowadzić do końca proces legislacji i nasza ustawa ujrzała światło dzienne z dniem 19 kwietnia 1991r. Podkreślam, na doprowadzenie do finału tj. do ogłoszenia ustawy miało wpływ co najmniej kilkadziesiąt pielęgniarek i położnych z całego kraju, a także osoby z poza środowiska pielęgniarek i położnych (prawnicy – np. dr Teresa Liszcz, lekarze – prof. Zofia Kuratowska, itd.)

Kończąc pragnę po raz kolejny podziękować wszystkim pielęgniarkom i położnym, które szczerze zaangażowane pomogły zrealizować to co zostało osiągnięte dla środowiska.

Dziękuję również osobom z poza grup zawodowych pielęgniarek i położnych, które pomogły w okresie organizacji podwalin samorządu zawodowego dla regionu dawnego województwa wrocławskiego i legnickiego i później.

Należą do nich: śp. doktor Zdzisław Masternak – prawnik Uniwersytetu Wrocławskiego, który bezpłatnie przygotował kilka opinii prawnych na nasze potrzeby, Pani Ewa Dobrowolska- architekt, która po zakupieniu lokalu na biura Izby przy ul. Powstańców Śląskich, podpowiadała co i jak należy zrobić, aby firma którą wybierzemy zrealizowała zamówienie wg naszych potrzeb, dziękuję SDRP, które wynajęło nam lokal z podstawowymi meblami przy ul. Matejki 6 we Wrocławiu, a także Izbie Lekarskiej i Aptekarskiej. Dolnośląska Izba Lekarska, udostępniła nam bezpłatnie salę konferencyjną na I Okręgowy

Zjazd Delegatów Samorządu Pielęgniarek i Położnych Województwa wrocławskiego i legnickiego, który się **odbył 20 września 1991 r. we Wrocławiu.** Wzięli w nim udział m.in. Pani Krystyna Sienkiewicz, o której wspomniałam wcześniej, Pani Anna Grajcarek, Przewodnicząca Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego Samorządu – pełniącego rolę Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych do czasu wyborów na Krajowym Zjeździe, Pan Ryszard Maj- Prezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej, Pan Grzegorz Schetyna Wojewoda Dolnośląski. Było to dla całego środowiska nie małe przeżycie.

I jeszcze kilka słów- dosłownie w pigułce, to początkowa, bardzo spontaniczna, a zarazem sformalizowana działająca z prawem Izba Pielęgniarek i Położnych zwana przed ostatnim podziałem administracyjnym Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych woj. wrocławskiego i woj. legnickiego we Wrocławiu. Należy do nich:

1. podział zoz na rejony wyborcze i wybory delegatów. Uwzględniono w nich liczby pielęgniarek i położnych tak aby dla każdej z tych grup była odpowiednia liczba do liczby zatrudnionych w danym rejonie. Do wszystkich skierowano Odezwę Krajowego Komitetu Organizacyjnego z prośbą o aktywny udział w wyborach oraz przemyślany wybór przedstawicielek na I Okręgowy Zjazd,
2. Zorganizowanie I Okręgowego Zjazdu- jak wcześniej wspomniałam i wybory organów Izby oraz ich przewodniczących,
3. Zabezpieczenie siedzib; biura we Wrocławiu i Lubinie (początkowo wynajęte, następnie zakupione),
4. Przejęcie zadań administracji państwowej (rejestr pielęgniarek i rejestr położnych, wymiana Praw wykonywania zawodu- ponad 14 tysięcy dokumentów),
5. Pomoc pielęgniarkom i położnym w przejęciu mieszkań po Armii Radzieckiej z zabezpieczeniem majątkiem Izby (ogromnie stresująca decyzja Okręgowej Rady- skorzystało+,- 90 pielęgniarek i położnych),
6. Szybkie utworzenie kasy zapomogowo pożyczkowej- bardzo przydatnej i działającej do dzisiaj,
7. Wpływ na utworzenie Wydziału Pielęgniarskiego w Akademii Medycznej we Wrocławiu ????
8. Wydawnictwo; od początku I kadencji regularnie jest publikowany miesięcznik w „Cieniu czepka” (mimo ogłaszania konkursu na inny tytuł miesięcznika tytuł pozostał taki sam. Jego pomysłodawcą jest Pani Apolonia Koziara). W I i II kadencji wydano także informatory prawne,

9. Wiele działań, o których na bieżąco informowały Organy Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych woj. wrocławskiego i woj. legnickiego również na łamach miesięcznika w „Cieniu czepka”(włącznie z uchwałami Okręgowej Rady o np. zakupie drobnych biurowych rzeczy????)

Dziękuję za uwagę!

3.X.2016, Ludmiła Domagała, przewodnicząca OKOSPiP I i II kadencji